

Obsah

Úvod (<i>I. Chlupáč</i>)	11
Geologické postavení a regionální dělení našeho území (<i>I. Chlupáč</i>)	13
Český masiv	13
Západní Karpaty na našem území	19
Přehled geologického vývoje našeho území (<i>I. Chlupáč</i>)	23
Český masiv	23
Západní Karpaty na Moravě a ve Slezsku (<i>Z. Stráník</i>)	27
GEOLOGICKÁ MINULOST A JEJÍ SVĚDECTVÍ NA NAŠEM ÚZEMÍ	29
Prekambrium – nejstarší geologická období (<i>I. Chlupáč</i>)	31
Proterozoikum („starohory“) – naše nejstarší moře a vulkány	33
Proterozoikum v České republice	34
Barrandien, domažlické a tepelské krystalinikum	34
Metamorfované „ostrovy“	44
Železné hory	45
Moldanubická oblast	46
Sasko-durynská oblast na českém území	48
Západosudetská (lužická) oblast	49
Moravskoslezská oblast	50
Moravikum, silesikum	50
Brunovistulikum	52
Závěr o proterozoiku	54
Paleozoikum (prvohory) (<i>I. Chlupáč</i>)	55
Kambrium – moře bohatě ožívají (<i>I. Chlupáč</i>)	55
Kambrium v České republice	57
Barrandien a přilehlé krystalinické celky	57
Metamorfované „ostrovy“	67
Železné hory a podloží české křídové pánve	67
Sasko-durynská oblast na našem území	68
Západosudetská oblast	69
Moravskoslezská oblast	69
Závěr o kambriu	70
Ordovik – chlad přichází z jihu, teplo od severu (<i>I. Chlupáč</i>)	71
Ordovik v České republice	72
Barrandien	72
Metamorfované „ostrovy“ a Rožmitálsko	86
Železné hory a paleozoikum u Hlinska	87
Podloží české křídové pánve	87
Česká část sasko-durynské oblasti	88
Západosudetská oblast	89
Závěr o ordoviku	91
Silur – oceán se otepluje (<i>I. Chlupáč</i>)	92

Silur v České republice	94
Barrandien	95
Metamorfované „ostrovy“ a Rožmitálsko	106
Železné hory, okolí Hlinska a Poličky	107
Podloží české křídové pánve	110
Sasko-durynská oblast	110
Západosudetská oblast	110
Moravskoslezská oblast	111
Moldanubikum	111
Závěr o siluru	112
Devon – moře tropického pásma (I. Chlupáč)	113
Devon v České republice	115
Barrandien	116
Metamorfované „ostrovy“ a Rožmitálsko	132
Železné hory	134
Podloží české křídové pánve	134
Západosudetská oblast	135
Moravskoslezská oblast	137
Devon ve vývoji drahanském (pánevním)	137
Devon ve vývoji lumírovském (přechodním)	143
Devon ve vývoji Moravského krasu (platformním)	143
Devon ve vývoji tišnovském (okrajovém)	150
Devon v moldanubiku	150
Závěr o devonu	150
Karbon – doba velkých změn (I. Chlupáč)	152
Karbon v České republice	155
Spodní karbon moravskoslezské oblasti	155
Nízký Jeseník	156
Drahanská vrchovina a Moravský kras	161
Východní okraj Českého masivu v předpolí a podloží Západních Karpat	165
Spodní karbon v Čechách	166
Hornoslezská pánev	167
Svrchní karbon limnických pánví	172
Středočeské a západočeské limnické pánve	172
Limnické pánve sudetské oblasti	184
Mnichovohradištská, podkrkonošská a českokamenická pánev	184
Vnitrosudetská pánev	187
Svrchní karbon v Krušných horách	188
Svrchní karbon boskovické a blanické brázdy	189
Závěr o karbonu	190
Variské (hercynské) horotvorné procesy (I. Chlupáč)	191
Moldanubická oblast (moldanubikum)	193
Středočeský pluton	195
Moldanubický pluton	199
Třebíčský pluton	201
Středočeská oblast (bohemikum)	201
Variské plutonity středočeské oblasti	203
Sasko-durynská oblast (saxothuringikum)	204

Západosudetská (lužická) oblast	207
Krkonosko-jizerský pluton	209
Orlicko-sněžnické krystalinikum	210
Moravskoslezská oblast	211
Severní část: Hruby Jeseník, Nízký Jeseník, hornoslezská pánev	211
Jižní část: moravikum, Dražanská vrchovina a podloží Vnějších Karpat	217
Závěr o variských horotvorných procesech	219
Perm – červené pustiny se šíří (I. Chlupáč)	220
Perm v České republice	222
Perm limnických pánví	223
Podkrkonoská a mnichovohradištská pánev	224
Vnitrosudetská pánev	228
Orlická pánev a výskyty v Orlických horách	231
Boskovická brázda	231
Blanická brázda	234
Drobné výskyty v Krušných a Železných horách	236
Závěr o permu	237
Mezozoikum (druhořory) (I. Chlupáč)	238
Trias – Čechy ostrovem (I. Chlupáč)	238
Trias v České republice	241
Podkrkonoská a vnitrosudetská pánev	242
Moravskoslezská část Západních Karpat (Z. Stráník)	243
Závěr o triasu (I. Chlupáč)	244
Jura – teplé moře se vrací (I. Chlupáč)	245
Jura v České republice	248
Severní Čechy	248
Moravský kras a okolí Brna	249
Přemístěné zbytky jurských uloženin u Svitav, Třebíče a Moravského Krumlova	252
Jurské uloženiny na jihovýchodních svazích Českého masivu	252
Jura v moravskoslezské části Západních Karpat (Z. Stráník)	253
Závěr o jurském útvaru (I. Chlupáč)	258
Křída – naše země v subtropickém přímoří (I. Chlupáč)	259
Křídový útvar v České republice	263
Česká křídová pánev	263
Jihočeské pánve	282
Křída opolské pánve u Osoblavy	283
Autochtonní křídové uloženiny v okolí Brna a na jihovýchodní Moravě (Z. Stráník)	284
Křída v moravskoslezské části Západních Karpat (Z. Stráník)	285
Spodní křída (Z. Stráník)	286
Svrchní křída (Z. Stráník)	293
Závěr o křídovém útvaru (I. Chlupáč)	295
Terciér (třetihory) – novověk Země (I. Chlupáč)	297
Terciér v České republice	302
Terciérní uloženiny v Českém masivu	304
Podkrušnohorské pánve	304

Chebská pánev	304
Sokolovská pánev	309
Mostecká (severočeská) pánev a sedimenty v Českém středohoří	311
Žitavská pánev	319
Výskyty sladkovodního terciéru v západních, středních a východních Čechách	319
Jihočeské pánve	321
Neoidní vulkanismus Českého masivu	324
Doupovské hory	325
České středohoří	326
Rozptýlené výskyty a menší centra neovulkanitů v Čechách	330
Neovulkanity severní Moravy a Slezska	333
Neovulkanity jihovýchodní Moravy (Z. Stráník)	335
Autochtonní terciér (paleogén) v podloží karpatské předhlubně a příkrovů flyšového pásma Karpat (Z. Stráník)	335
Terciér flyšového pásma Západních Karpat na Moravě (Z. Stráník)	336
Magurská skupina příkrovů (Z. Stráník)	336
Vnější (menilito-krosněnská) skupina příkrovů (Z. Stráník)	339
Neogenní pánve na Moravě (R. Brzobohatý)	344
Karpatská předhlubeň (R. Brzobohatý)	346
Videňská pánev (R. Brzobohatý)	354
Závěr o terciéru (I. Chlupáč)	357
Kvartér (čtvrtohora) – nejmladší geologická minulost (J. Kovanda)	359
Kvartér na území České republiky	367
Glacigenní sedimenty	369
Uložení periglaciální zóny	371
Zvětraliny a půdy	372
Deluviální (svahové) uložení	373
Deluviofluviální (splachové) uložení	374
Proluviální uložení	375
Fluviální uložení tekoucích vod	376
Eolické uložení	378
Limnické uložení stojatých vod	381
Sladkovodní vápence	383
Výplně krasových dutin	384
Další kvartérní uložení a vulkanity	386
Vývoj přírody a lidských kultur v holocénu – geologická přítomnost	388
Závěr o kvartéru	392
Doslov (I. Chlupáč)	393
Výběr z literatury	394
Rejstřík lokalit, stratigrafických a regionálních názvů	419

Některé používané zkratky: Ga – miliardy let, Ma – miliony let, ka – tisíce let, BP – časové údaje doby před přítomností, údaje světových stran jsou uváděny podle mezinárodních zkratk, v textu užíváme zkratky počestěné s velkými písmeny u substantiv (S, J, V, Z apod.) a malými u adjektiv a adverbii (např. sz. = severozápadní, severozápadně).